

D E C I Z I E

23 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă

Judecătorii – Iuliana Oprea, Ala Cobăneanu

Galina Stratulat, Valentina Clevadi

examinând recursul declarat de Vitalie Corai și Leonora Corai,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Galina Grecu împotriva
lui Vitalie Corai și Leonorei Corai cu privire la repararea prejudiciului material și moral,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2015

c o n s t a t ă

La data de 15 noiembrie 2012, Galina Grecu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Vitalie Corai și Leonorei Corai cu privire la repararea prejudiciului material
și moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a menționat că, este proprietara apartamentului nr. 1
din str. Ion Creangă 76, mun. Chișinău.

Susține că, la data de 25 aprilie 2012, imobilul său a fost inundat din vina vecinilor
Vitalie Corai și Leonora Corai, care sînt proprietarii apartamentului nr. 5 din str. Ion
Creangă 76, mun. Chișinău și care au efectuat defectuos lucrările de schimbare a țevelor
de canalizare.

Relevă că, în urma inundației au fost deteriorate bunurile din apartament, iar din
motiv că, pîrîții au refuzat să repare benevol prejudiciul material cauzat, a fost nevoită să
efectueze reparația apartamentului din cont propriu.

Mai relevă că, conform devizului de cheltuieli, suma necesară pentru recuperarea
prejudiciului material cauzat ca urmare a inundației constituie 66254 de lei.

Menționează că, pînă la data depunerii prezentei cereri, a procurat materiale de
construcție, pentru care a cheltuit suma de 33940 de lei.

Susține că, în urma inundației a fost deteriorat și dulapul la preț de 4000 de lei.

Afirmă că, în rezultatul incomodităților create, a fost nevoită să închirieze un alt
spațiu locativ pentru o perioadă de 2 luni, achitînd pentru chirie suma de 4800 de lei.

Solicită încasarea de la pîrîți a sumei de 42740 de lei, cu titlu de prejudiciu material și
a sumei de 25000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Ulterior, Galina Grecu a depus cerere de majorare a cuantumului acțiunii, solicitînd
încasarea de la pîrîți a sumei de 81730 de lei, cu titlu de prejudiciu material, constituit din

cheltuielile pentru reparația apartamentului în sumă 62410 de lei, plata pentru efectuarea expertizei în mărime de 2620 de lei, plata pentru chiria spațiului locativ în sumă de 4800 de lei, prețul dulapului deteriorat în sumă de 4000 de lei, taxa de stat în sumă de 1900 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 2000 de lei și a sumei de 25000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral (f. d. 55).

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 22 decembrie 2014 s-a admis parțial acțiunea și s-a încasat în mod solidar de la Vitalie Corai și Leonora Corai în beneficiul Galinei Grecu suma de 62410 lei, cu titlu de daună materială, suma de 5000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 1900 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată, iar în total suma de 69310 lei. S-a încasat în mod solidar de la Vitalie Corai și Leonora Corai în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 72 de lei. În rest acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Prima instanță și-a argumentat concluzia prin faptul că, la data de 25 aprilie 2012, apartamentul nr. 1 din str. I. Creangă 76, mun. Chișinău, care aparține cu drept de proprietate reclamantei, a fost inundat din culpa pârâților, care sunt proprietarii apartamentului nr. 5 din str. I. Creangă, 76, mun. Chișinău, fapt confirmat prin informația Comisariatului de poliție Buiucani mun. Chișinău și Actul din 02 mai 2012, întocmit de Comisia ÎMGFL nr. 14 (f. d. 9, 11), iar conform raportului de expertiză nr. 1422 din 17 august 2013, întocmit de Centrul Național de expertize judiciare, costul lucrărilor de reparație a apartamentului nr. 1 din str. I. Creangă 76, mun. Chișinău pentru lichidarea deteriorărilor în rezultatul inundației conform devizului de cheltuieli constituie 62410 lei (f. d. 41-53).

De asemenea, prima instanță a mai reținut că, prin admiterea cerinței inițiale cu privire la repararea prejudiciului material se despăgubește și o parte din prejudiciul moral.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 mai 2015 s-a admis apelul declarat de Vitalie Corai și Leonora Corai, s-a casat hotărârea primei instanțe în partea încasării prejudiciului moral și s-a emis în această parte o nouă hotărâre, prin care s-a respins pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral. În rest s-a menținut hotărârea primei instanțe.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 21 octombrie 2015 s-a admis recursul declarat de Vitalie Corai și Leonora Corai, s-a casat decizia instanței de apel și s-a trimis cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecători.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2015 s-a admis apelul declarat de Vitalie Corai și Leonora Corai, s-a casat integral hotărârea primei instanțe și s-a emis o nouă hotărâre, prin care s-a admis parțial acțiunea și s-au încasat în mod solidar de la Vitalie Corai și Leonora Corai în beneficiul Galinei Grecu suma de 52720 de lei, cu titlu de prejudiciu material și cheltuielile de judecată în sumă de 1581,60 de lei. În rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

Instanța de apel, încasând suma de 52720 de lei, cu titlu de prejudiciu material, și-a argumentat concluzia prin faptul că, costul lucrărilor de reparație a apartamentului nr. 1 din str. I. Creangă, 76, mun. Chișinău pentru lichidarea deteriorărilor în rezultatul inundației, conform raportului de expertiză nr. 1422 din 17 august 2013, întocmit de Centrul Național de expertize judiciare, constituie 62410 lei, însă din devizul local parte componentă a raportului de expertiză urmează a fi excluse sumele prevăzute la pozițiile 22, 23 și 24, unde sunt specificate prețurile pentru montarea vasului pentru closet – 2165,46 de lei, a lavoarului – 1277,33 de lei și a căzii pentru duș – 5224,19 lei, deoarece

conform devizului de cheltuieli nr. 1, prețul acestora constituie 70 de lei, 200 de lei și 900 de lei (f. d. 22-24).

Totodată, instanța de apel, respingînd pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, și-a argumentat concluzia prin faptul că, această pretenție este lipsită de suport legal, iar respingînd pretențiile cu privire la încasarea cheltuielilor de expertiză în sumă de 2620 de lei, a plății chiriei în sumă de 4800 de lei, a prețului dulapului deteriorat în sumă de 4000 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 2000 de lei, și-a argumentat concluzia prin faptul că, aceste pretenții sunt lipsite de suport probator.

La data de 25 ianuarie 2016, Vitalie Corai și Leonora Corai au declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2015, solicitînd admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului au invocat că, pretențiile reclamantei sunt nefondate și inundația nu s-a produs din vina lor or, la data producerii cazului vizat se aflau în afara Republicii Moldova.

Susțin că, instanța de apel nu a aplicat prevederile art. 612 și art. 1417 din Codul civil, iar raportul de expertiză nr. 1422 din 17.08.2013 vine în contradicție cu Actul din 02 mai 2012, întocmit de Comisia ÎMGFL nr. 14 și cu declarațiile martorilor.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Vitalie Corai și Leonora Corai urmează a fi admis, modificată decizia instanței de apel prin diminuarea cuantumului prejudiciului material încasat din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să modifice decizia instanței de apel și/sau hotărîrea primei instanțe.

În conformitate cu art. 442 alin.(1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărîrii atacate, fără a administra noi dovezi.

Din materialele pricinii rezultă că, Grecu Galina este proprietara apartamentului nr. 1 din str. Ion Creangă 76, mun. Chișinău, iar Corai Vitalie și Corai Leonora sunt coproprietarii apartamentului nr. 5 din același bloc locativ situat cu un nivel mai sus (f.d. 7-8).

Potrivit informației CSP Buiucani mun. Chișinău din 25.04.2012 se atestă cu certitudine faptul că, la data de 25 aprilie 2012 s-au efectuat lucrări de reparație în ap. 5 din mun. Chișinău str. Ion Creangă 76 și anume s-a schimbat țeava de canalizare, în urma căruia apartamentul nr. 1 din același bloc locativ a fost inundat (f.d. 9).

Conform Actului din 02 mai 2012, întocmit de Comisia ÎMGFL nr. 14 s-a constatat că, la data de 25.04.2012 ap. 1 situat în mun. Chișinău str. Ion Creangă 76 a fost inundat de către locatarii din ap. 5 din același bloc locativ, cauza inundării fiind deteriorarea țevii de canalizare, bucăți de fontă au înfundat țeava de canalizare și coloana de la et. 1, astfel, ap. 1 a fost inundat prin vasul de closet. Ca rezultat al inundației a fost deteriorat tavanul în blocul sanitar – 2,5 m.p., pereții în blocul sanitar – 3 m.p., tavanul în coridor – 4,5 m.p., pereții în coridor – 2 m.p. și pereții în bucătărie - 1,5 m.p., iar potrivit notei din acest act, locatarul apartamentului 5 lipsește, lucrările fiind executate de către antreprenori nespecializați în domeniu (f.d. 11).

Potrivit devizului de cheltuieli nr. 1, costul lucrărilor de reparație a apartamentului nr. 1 din mun. Chișinău str. Ion Creangă 76 pentru lichidarea deteriorărilor în rezultatul inundației menționate în speță constituie – 66254,9 de lei (f.d. 22-24).

Potrivit raportului de expertiză nr. 1422 din 17.08.2013, în rezultatul examinării materialelor dosarului s-a stabilit că inundarea apartamentului nr. 1 din mun. Chișinău, str. Ion Creangă 76, a avut loc la data de 25.05.2012. Deteriorările apărute în urma inundației apartamentului nr. 1 au fost depistate în bucătărie, blocul sanitar și coridor. Datele despre inundații sunt confirmate în Actul din 02 mai 2012, întocmit de Comisia ÎMGFL nr. 14 anexat la materialele dosarului. Pe baza actului menționat s-a stabilit că inundațiile au avut loc din apartamentul nr. 5. În rezultatul examinării vizuale la fața locului a ap. 1, amplasat în blocul locativ din str. Ion Creangă 76, mun. Chișinău, s-a constatat că: în apartament a fost efectuată reparația și finisajul interior este efectuat din materiale moderne, deteriorările depistate sunt caracteristice inundării cu apă de la nivelul superior și sunt prezente în blocul tehnico-sanitar și coridor. Pe perete se văd pete galbene-surii uscate și urme de scurgere a apei (fotografia 2, 3). Motivul apariției acestor deteriorări este scurgerea apei de la etajul superior. Starea ap. 1 este nesatisfăcătoare și nu corespunde condițiilor de trai. Experții nu au făcut cercetări în perioada până la începerea efectuării lucrărilor de reparație în apartamentul nr. 1, de aceea stabilirea volumului lucrărilor de reparație efectuate pentru lichidarea deteriorărilor au fost stabilite de către experți pe baza examinării vizuale a apartamentului nr. 1, Actului din 02.05.2012 elaborat de Comisia ÎMGFL nr. 14 și în baza planului geometric. Recalcularea volumului de lucru s-a petrecut în baza măsurărilor necesare, îndeplinite de către expert în timpul investigațiilor vizuale de la fața locului și este prezentat în devizul local. În concluzie, costul lucrărilor de reparație a ap. 1 din mun. Chișinău, str. I. Creangă 76 pentru lichidarea deteriorărilor în rezultatul inundației conform devizului de cheltuieli constituie 62410 lei (f.d. 44-53).

Potrivit raportului de expertiză judiciară suplimentară nr. 1792 din 27 octombrie 2014 soluționarea problemei legăturii cauzale între inundarea apartamentului nr. 1 din str. Ion Creangă 76 și acțiunile sau inacțiunile părților nu ține de competența expertului judiciar, dar în materialele dosarului este prezent Actul din 02.05.2012 aprobat de inginerul-șef al ÎMGFL nr. 14, prin care s-a stabilit că "cauza inundării fiind deteriorarea țevii de canalizare de către locatari, bucățile de fontă au inundat țeava de canalizare, coloana de la etajul 1, astfel apartamentul nr. 1 a fost inundat prin vasul de closet" (f.d. 77, 78).

Verificând legalitatea deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2015, Colegiul constată că, partea motivată a acesteia vine în contradicție cu dispozitivul adoptat, inadvertențe pasibile corectării în ordine de recurs.

Conform art. 241 alin. (2), (5) și (6) din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească constă din partea introductivă și partea dispozitivă. În cazurile prevăzute la art. 236 alin. (5), hotărârea judecătorească constă din partea introductivă, partea descriptivă, motivare și dispozitiv. Fiecare parte a hotărârii se evidențiază separat în textul acesteia. În motivare se indică: circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța. Dispozitivul cuprinde concluzia instanței judecătorești privind admiterea sau respingerea integrală sau parțială a acțiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea și termenul de atac al hotărârii.

Conform art. 306 din Codul civil, dacă persoana a posedat bunul la începutul și la sfârșitul unei perioade, se prezumă că a posedat neîntrerupt pe parcursul întregii perioade.

Potrivit art. 314 din Codul civil, posesiunea încetează dacă posesorul a renunțat definitiv și expres la stăpânirea de fapt a bunului sau pierde în alt mod stăpânirea de fapt asupra lui. Imposibilitatea temporară de a exercita stăpânirea de fapt a bunului nu duce la încetarea posesiunii.

În corespundere cu art. 315 alin. (1) și (6) din Codul civil, proprietarul are drept de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunului. Proprietarul este obligat să îngrijească și să întrețină bunul ce-i aparține dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Potrivit art. 1398 alin. (1) din Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

În conformitate cu art. 1413 din Codul civil, dacă prejudiciul s-a produs prin faptul că din construcție a căzut ori a curs ceva, răspunde persoana care are construcția în posesiune. Această regulă nu se aplică în cazul în care prejudiciul s-a produs prin forță majoră ori din vina celui prejudiciat.

Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate.

Instanța de recurs menționează că, art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrar judiciar, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Din debutul analizei legalității deciziei recurate, Colegiul va remarca justetea concluziei instanței de apel la capitolul prejudiciului moral care din perspectiva cadrului legal pertinent și naturii daunei provocate nu este susceptibil reparării și pe aceeași undă de idei va nota temeinicia raționamentelor instanței ce vizează imputarea răspunderii pentru inundarea apartamentului intimatei în sarcina coproprietarilor/coposesorilor apartamentului nr. 5 Corai Vitalie și Corai Leonora din care s-a produs scurgerea și care nu au dovedit intervenția forței majore sau culpa intimatei în acest sens.

La aprecierea prejudiciului material cauzat reclamantei prin inundarea din vina pîrîților a apartamentului său, Colegiul își va fundamenta concluzia pe constatările reflectate în Actul din 02 mai 2012, întocmit de Comisia ÎMGFL nr. 14 și Raportul de expertiză judiciară în domeniul construcției nr. 1422 din 17.08.2013.

În această ordine de idei, costul lucrărilor de reparație a apartamentului nr. 1 din mun. Chișinău, str. I. Creangă 76 pentru lichidarea deteriorărilor în rezultatul inundației conform raportului de expertiză nominalizat constituie 62410,41 de lei, însă luînd în considerare faptul că, obiectul cercetărilor efectuate de experți nu înglobează perioada de până la inițierea efectuării lucrărilor de reparație a apartamentului nr. 1, respectiv

stabilirea volumului lucrărilor de reparație efectuate pentru lichidarea deteriorărilor au fost stabilite de către experți în temeiul examinării vizuale a apartamentului, Actului din 02 mai 2012, întocmit de Comisia ÎMGFL nr. 14 și în baza planului geometric, iar volumul de lucru a fost reflectat în devizul local.

Colegiul nu va supune analizei cerințele cu privire la încasarea cheltuielilor de expertiză în sumă de 2620 de lei, costului chiriei în sumă de 4800 de lei, costului dulapului deteriorat în sumă de 4000 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 2000 de lei care fiind respinse de instanța de apel nu au fost contestate de partea adversă.

Instanța de apel corect a reținut faptul că, urmează a fi excluse din devizul local parte componentă a raportului de expertiză nr. 1422 din 17.08.2013 sumele prevăzute la poziția 22, 23, 24, unde sunt specificate, prețurile pentru montarea/instalarea vasului pentru closet — 2165, 46 de lei, a chiuvetei — 1277, 33 de lei și a căzii pentru duș - în sumă de 5224,19 lei, care sunt exagerate, punând la baza calculului acestor lucrări prețul prevăzut în devizul de cheltuieli nr. 1 (f.d. 22-24), potrivit căruia prețul lucrărilor constituie 70 de lei (montarea vasului pentru closet), 200 de lei (montarea chiuvetei) și respectiv 900 de lei (instalarea căzii pentru duș). De asemenea, întemeiate sunt și constatările instanței de apel precum că, în devizul local nr. 1 la poziția 45, 46 sunt prevăzute cheltuieli pentru pardoseală din blocul sanitar în sumă de 515,96 de lei și 1953,89 de lei, necesare a fi excluse din calculul prejudiciului material, reieșind din faptul că, potrivit constatărilor conținute în Actul din 02 mai 2012, întocmit de Comisia ÎMGFL nr. 14 nu este prevăzut că în urma inundației a fost deteriorată pardoseala din blocul sanitar, ci doar pereții și tavanul.

Contrar celor reținute supra, instanța de apel a dispus încasarea solidară din contul lui Corai Vitalie și Corai Leonora a prejudiciului material cauzat în sumă de 52720 de lei rezultat în baza următorului calcul matematic: 62410,41 de lei - 2165,46 lei - 1277, 33 lei - 5224, 19 lei + 70 lei + 200 lei + 900 lei), însă potrivit formulei reflectate suma totală obținută este diferită decât cea indicată de instanța de apel și anume de 54913,43 de lei. Totodată, dacă s-a considera că, calculul efectuat de instanță cuprindea implicit și cheltuielile prevăzute la pozițiile 45, 46 din devizul local nr. 1 în sumă totală de 2469,85 de lei, suma finală corectă ar fi - 52443,58 de lei.

Prin urmare, prejudiciul material încasat solidar din contul lui Corai Vitalie și Corai Leonora în beneficiul Galinei Grecu va fi diminuat de la suma de 52720 de lei la suma de 52443,58 de lei.

Din considerentele menționate și avînd în vedere că, cuantumul prejudiciului material a fost argumentat elocvent însă suma stabilită de instanța de apel în acest context este contrară dispozitivului pronunțat, Colegiul pe cale de consecință admite recursul declarat de Corai Vitalie și Corai Leonora și modifică decizia Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2015 prin diminuarea prejudiciului material încasat în mod solidar din contul lui Vitalie Corai și Leonorei Corai în beneficiul Galinei Grecu de la suma de 52720 de lei la suma de 52443,58 de lei, iar în rest decizia instanței de apel se menține fără modificări.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admite recursul declarat de Corai Vitalie și Corai Leonora.

Se modifică decizia Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2015 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Galina Grecu împotriva lui Vitalie Corai și Leonorei Corai cu privire la repararea prejudiciului material și moral prin diminuarea prejudiciului material încasat în mod solidar din contul lui Vitalie Corai și Leonorei Corai în beneficiul Galinei Grecu de la suma de 52720 de lei la suma de 52443,58 de lei.

În rest decizia instanței de apel se menține.

Decizia este irevocabilă de la pronunțare.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Valentina Clevadi